

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 3. Vtrum adhuc apud Iudæos & gentiles repudium sit permissum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Dominicus Soto dist. 33. Couar. 2. p. cap. 7. §. 4. num. 4. Liranus in cap. 24. Deuteron. c. & 19. Matthæi. Alphonsus Castro lib. 2. De potestate legis pœnalis cap. 11.

Affirma-
tur.

Sed contrariū est verius. Tenet Scotus dist. 33. quæst. 3. & benè probat. Durandus ibidem q. 3. Palud. ibidem qu. 1. art. 2. Ioannes Maior ibid. qu. 2. Abulensis in cap. 19. Matthæi qu. 49. & 50. Caictanus in eundem locum, & Maldonatus ibidem. Petrus Soto lect. 13. de Matrimonio, Bellarminus & alij.

Lex libelli
Repudij.

Probatur Primò: Nam Deutero. 24. v. 1. præcipitur lex faciendi repudij: *Si acceperit homo uxorem, & non inuenerit gratiam ante oculos eius ob aliquam fedatatem, scribet libellum repudij, & dabit in manus illius, & dimittet eam de domo sua, &c.* quibus verbis significatur non solum permitti, tanquam minus malum ad euitandum maius, sicut permittuntur vsuræ & meretrices; sed licitum esse ob causam, & dissolui: vbi enim est solum permissio, non opus est lege, sed sufficit dissimulatio. Confirmatur: Quia ibidem significatur Repudiatam posse impunè alteri nubere: ergo solutum erat vinculum prioris Matrimonij. Patet Consequentia: Quia nisi fuisset solutum, secundæ nuptiæ fuissent adulterium: vnde lex permisisset continua & assidua adulteria, cum tamen iubeat adulteras lapidari.

Probatur Secundò: Si vinculum non potuisset solui libello repudij, iniquissima fuisset feminariū conditio: nam plurimæ debuissent perpetuò manere cælibes, idque absque sua culpa (non enim potest vna mulier eodem tempore plures viros habere: viri autem nihil incommodi acceperunt, etsi suo vitio illas repudiasent: nam poterant plures uxores habere. Vnde hæc concessio repudij contra naturalem æquitatem fuisset.

Probatur Tertio: Leuitici 21. prohibetur Sacerdoti, ne ducat viduam, vel repudiatam, vel meretricem, sed solum virginem: ergo alijs licebat ducere repudiatam, sicut licebat ducere viduam & meretricem: ergo vinculum prioris matrimonij erat solutum.

Probatur Quarto: Repudiata à priore marito, non poterat post repudiū factū à secundo marito, vel post eius mortem, redire ad priorem; vt patet Deuter. 24. Atqui, si vinculum cum priore marito non fuisset solutum, non debuisset prohiberi redire, sed laudabile fuisset vt priori recõciliaretur; sicuti fit in noua lege, & ratio naturalis dicitur.

Probatur Quintò: Non minus facile fuit Deo dispensare in repudio, atque in polygama, cum supremam in omniū corpora & animas habeat potestatem: vnde sicut habenti uxorem, potuit dare potestatem corporis sui, ita vt eam posset etiam in secundam uxorem cõferre, manente nihilominus priore vinculo; ita potuit prius vinculum dissoluere, reddita vtriq; sui corporis, quam vterque in alterum transfulerat, potestate.

Sed cõtrà: Obijcitur Primò: Malachiæ 2. v. 16. dicitur, *Qui uxorem dimiserit, iniquitas operiet vestimentum ipsius*: ergo non licebat dimittere. Respondet, Solum dicitur peccare eum, qui ex odio vel sine causa legitima uxore dimittit, vt multi tunc temporis faciebant: videntes enim mulieres alienigenas vxoribus suis pulchriores, repudiabant suas, quæ erant Iudeæ, & accipiebant alienigenas: hoc reprehendit Propheta.

Dices Secundò: Matt. 19. v. 8. Dicit Christus

Moysem permisisse libellum repudij ob duritiem cordis ipsorum: ergo solum erat dissimulatio cū impunitate.

Respondeo: Duritiem cordis fuisse causam, cur libellus repudij permitteretur; permissus tamen fuit ex auctoritate & dispensatione: sicut interdum bonus Princeps ob rebelles subditorum ingenium mitigat legum rigorem. Adde hanc permissionem repudij non caruisse mysterio; significabat enim repudiandam Synagogam, & Ecclesiam ex Gentibus in sponsam Christo esse coaptandam. Vnde Dominus Genes. 21. præcepit Abrahamæ vt repudiaret Agar.

Dices Tertio: D. Augustinus lib. De bono coniugali c. 18. sic ait: *Itaque sicut duobus pluribus se seruire, sic à viro viuo transire in alterius coniugium, nec tunc licet, nec nunc licet, nec vnquam licebit*: ergo vinculum non fuit solutum.

Respondeo: Augustinus non loquitur de vxore repudiata; hæc enim non transit à viro suo, cum deserit habere virum: sed loquitur de non repudiata. Colligitur ex ratione coniuncta: nam dicit, non licet apostatare à Deo, & transire ad cultū aliorum Deorum: hoc enim idcirco non licet, quia Deus non à suo cultu non repellit.

DVBIVM II.

Verum Gentibus fuerit tunc temporis permissum repudium?

Respondeo: Valdè credibile est Gētibus fuisse permissum repudiū, præsertim ex quo tempore id Iudæis permissum fuit. Iudæis autem fortasse id captum concedi, quando Deus præcepit Abrahamæ repudiū Agar, Gen. 21. Videtur hic vsus inter Gentes fuisse satis frequens, vt patet ex historia Esther c. 1. vbi Assuerus Rex Persarum atque Medorum repudiavit Reginam Vasthi. Apud Romanos vsque ad annum quingentesimum vigesimum vrbs cõditæ nullum intercessit repudium inter virū & vxorē, teste Valerio Maximo lib. 2. de Viris Illustribus. Primus autem fuit Spurius Carbilus qui vxorē sterilitatis causâ repudiavit; qui tamen ideò reprehensione non caruit, vt idem Valerius ait. Aristoteles 7. Polytorum docet indecnes esse vt vir vxorem etiam sterilem dimittat. Quod signum est, id esse aliquo modo contra naturæ legem, neque sine dispensatione Dei licitum.

Petes: Quæ fuerint olim causæ repudij?

Respondeo: Quidam Rabini putant solum adulterium fuisse causam iustam repudij. Sed contrà: Quamuis apud alias gentes adulterium vxoris fuerit legitima causa; tamen apud Iudæos non videtur fuisse hæc causa vsitata. Nam si adulteriū mulieris erat publicum, ipsa lapidabatur, vt præcipitur Leuitici 20. v. 10. Si autè occultum erat, sed viro suspectum, cogebatur bibere aquas Zelotypiæ, Numerorum 5. Alij dicunt causam fuisse sterilitatem, veneficium, lepram, & mores incorrigibiles: quæ sententia videtur vera.

DVBIVM III.

Verum adhuc apud Iudæos & Gentiles repudium sit permissum?

Respondeo: Neque apud Iudæos, neque apud Gentiles nunc permissum esse repudium: & Negatur. si fiat, non solum vinculum Matrimonij. Ratio est: quia

2. Obiectio
ex Matth.
19. v. 8.

3. Obiectio
ex D. Aug.
gustino.

90
Repudium
Gentium.

Repudium
Romano-
rum.

91
Causæ re-
pudij.

92
Negatur.

89
1. Obiectio
ex Mala-
chiæ 2.

quia hæc dispensatio, sicut & Polygamia, per legem Euangelicam est sublata, quando Dominus Matth. 19. matrimonia reuocauit ad primæuam institutionem, iuxta quam vnus vni inseparabiliter adherere debet. Hinc Iudæus, vel Gentilis habens plures vxores, si ad fidem conuersus fuerit, compellitur, cæteris dimissis, dumtaxat primam retinere, etsi fortè illam repudiasset, modò ipsa simul conuerti velit: vt definit Innocentius III. Cap. *Gaudemus*, De diuortijs.

D V B I V M I V.

Virum in noua lege Matrimonium Infidelium possit dissolui, si alter conuertatur ad fidem, altero nolente conuerti?

93
Ius dissol-
uendi hoc
matrimo-
nium est à
Christo.

Respondeo: Matrimonium Infidelium in eo casu posse dissolui, quamuis sit consummatum. Probatur Primò: 1. ad Cor. 7. v. 15. *Si infidelis discedit, discedat; non enim seruituti subiectus est frater aut soror in huiusmodi: vbi omnes Interpretes id docent.* Probatur Secundò: Ex Cap. *Quanto*, & Cap. *Gaudemus*, de Diuortijs, & Cap. *Si infidelis* 28. quest. 2.

Vbi notandum: Hoc ipso quo alter conuersus est ad fidem, si altera nolit conuerti, habet conuersus à Christo ius dissoluendi matrimonium, vt patet ex verbis Apostoli, cum ait: *Nam cæteris ego dico, non Dominus: Si quis frater vxorem habet infidelis, & hæc cum illo habitare consentit, non dimittat illam.* Non ergo Dominus præcipit, vt non dimittatur, ac proinde Dominus permittit vt dimittatur. Idem patet ex Augustino lib. 1. de *Adulterinis coniugijs* c. 13. vbi in fine sic ait: *Non enim propter vinculum cum talibus coniugale seruandum, sed vt acquirantur Christo, recedi ab infidelibus coniugibus Apostolus vetat.* Vbi nota, illud; *Vinculum coniugale.*

Dissolui-
tur vincu-
lum.

Hinc colligitur nõ esse verum, quod docet Sorus d. 39. q. vnica, a. 4. & D. Tho. in *Addit.* q. 59. a. 5. *Si vir infidelis cõsentit habitare cum vxore fidei sine iniuria fidei, posse quidem dimitti quoad torum & cohabitationem, non tamen quoad vinculum.* nam Apostolus loquitur de *solutione vinculi*, vt explicat Augustinus loco citato. Hortatur tamen Apostolus, *Vt infidelis non dimittat infidelem, si consentit cohabitare sine iniuria fidei*, nempe quia spes est eius conuertendi. Similiter suadet, vt *vxor fidei nõ dimittat virum infidelis*; tum quia spes est conuersionis eius, tum quia alioqui filij ipsorum immundi essent, id est, instruerentur in infidelitate; nam in repudio sequerentur patrem. Theodoretus tamen putat esse præceptum Apostolicum. Sed verius est esse solùm consilium, vt Augustinus insinuat: quia non vult Apostolus eos priuare iure, quod Dominus concessit, sed monet vt in casu prædicto non vtantur.

94
Soluuntur
obiec-
tiones ex
Matth. 19.

Dices Primò: Matth. 19. v. 6. Christus ait, *Quod Deus coniunxit, homo non separet*: ergo, cum matrimonia infidelium legitima, à Deo iuncta censeantur, non possunt dirimi.

Respondeo: Non dirimi ab homine, sed à Deo, cuius interpretes est Apostolus: id enim Dominus in fauorem fidei concessit.

Dices Secundò: Dominus ibidè solùm permittit vxorem dimitti causa fornicationis: ergo non ob infidelitatè. Confirmatur: quia non potest dimitti ob hæresim vel apostasiam, sic vt vinculum soluat: ergo neque potest dimitti, quia non vult conuerti.

Respondeo: Dominum ibi loqui de matrimonio pari, id est, quod inter eos, qui paris sunt conditionis seu religionis, constat; quale est matrimonium inter coniuges fideles, & inter coniuges infideles; vt docet D. August. lib. 1. de *Adulterinis coniugijs* c. 13. quod etiam satis insinuat Apostolus 1. ad Cor. 7. v. 10. 12. 13. Ad cõfirmationem: Respondeo, esse disparem rationem: nam matrimonium contractum à Christianis, est Sacramentum; ac proinde omnino insolubile post consummationem; vnde ob hæresim vel apostasiam solui nequit: matrimonium verò infidelium non est Sacramentum; quare non habet tantam firmitatem.

Aduerte: In Hispania vbi Conc. Toletanum IV, id vetuit, & Romæ vbi idem decretum est receptum, non posse manere coniugem fidelem cum coniuge infideli, etiamsi iste sine iniuria fidei cõsentiat habitare. In Indijs tamen & alijs locis vbi hoc decretum non est receptum, licitum est vti consilio Apostoli, & simul habitare sine iniuria fidei.

Petes: Cui assignandi sint liberi in tali diuortio?

Respondeo: Si habeant vsum rationis, relinquendi sunt suo arbitrio. Si verò careant vso rationis, assignandi sunt cõuerso, idque in fauorem fidei, vt patet ex Concilio Toletano IV.

D V B I V M V.

Quando hoc Matrimonium soluat?

Respondeo: Hoc matrimonium tunc solui, quando fidelis cõtrahit cum alio, relicto infideli: vel quando in probata religione proficitur; professio enim in hac causa æquiualeat matrimonio, vt vltus Ecclesiæ docet. Non tamen soluitur, si infidelis cõtrahat ante fidelem. Et ratio est; quia infidelis non habet ius contrahendi cum alio; teneatur enim conuerti & manere cum priori coniuge. Quòd si non cõuertatur, iniuriam irrogat priori matrimonio, præbens iniuste causam eius dissoluendi. Postquã tamen fidelis cum alio cõtraxerit, iam solutum est matrimonium prius; & sic etiam infidelis licitè potest contrahere; quod est contra Dom. Soto dist. 39. art. 4. q. vnica. Ratio est; quia Ecclesiã nõ potest prohibere infideli ne cõtrahat, cum eius legibus non sit subiectus: neque iure diuino prohibetur, cum vinculum prioris matrimonij per secundas nuptias fidelis, sit solutum.

Quòd si fidelis nec cõtrahat secundò, nec religionem approbatam profiteatur, sed sacris Ordinibus initiatur; non potest infidelis matrimonium inire, etiamsi conuertatur postea. Ratio est, quia vinculum prius non est solutum. Sed neque potest ad priorem coniugem redire; quia hic legitime sacris Ordinibus est initiatus. Vnde sibi imputare debet quòd cogatur manere cælebs. Ita Soto supra, & alij.

Ratio autem cur non æquè tale matrimonium soluat per Ordines sacros, quàm per professionem in Religione approbatam, est; quia susceptio Ordinum non est mors ciuilibis, sicut professio Religionis: neque ita matrimonium pugnat cum statu Sacerdotali, sicut cum monachatu. Nam vltus matrimonij est contra essentiam religiosæ professionis, non est autem contra essentiam status Sacerdotalis.

DVBIVM